

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Za poznáním Železných hor a Žďárských vrchů

Autorka: Šárka Pajkrová

Předložená diplomová práce teoreticko - praktického charakteru má rozsah 77 stran textu, přílohy neobsahuje. Rozsah práce splňuje stanovené požadavky. Cílem práce bylo vytvoření metodické příručky pro učitele 1. stupně ZŠ využitelné v předmětech prvouka, přírodověda a vlastivěda. Téma je zaměřeno k oblasti Železných hor a Žďárských vrchů s preferencí přírodních zajímavostí, kulturních a historických památek. Diplomová práce dále obsahuje prakticky využitelné materiály pro výuku, téma je zvoleno účelně.

Teoretická část diplomové práce je rozdělena do dvou oblastí - zabývá se nejprve oblastí Žďárských vrchů a následně oblastí Železných hor. Autorka zvolila jednotnou strukturu popisu - geografie, historie, příroda. Uvádí řadu zajímavostí z obou oblastí, které lze při výuce využít (významné rozhledny aj.). Je otázkou, zda je tato část chápána především jako informace pro vyučující, nebo zda a do jaké míry obsahuje učivo, které má být obsahem výuky (to autorka blíže nevysvětluje). V tomto případě lze vyslovit námitku, zda diplomantka nezachází do příliš velkých detailů, které jako izolované znalosti nejsou pro žáky 1. stupně všeobecně příliš využitelné (například zříceniny některých hradů - str. 14 až 15, 29 až 31). Protože praktická část diplomové práce je věnována výuce, měly být v teoretické části poskytnuty informace vztahující se k realizaci výuky obecně i k jednotlivým navrženým formám a metodám. Jedná se o aplikaci Rámcového vzdělávacího programu (resp. ŠVP), jmenovitě oblasti Člověk a jeho svět. Protože praktická část je věnována konkrétním výukovým činnostem, měly být hledány a uvedeny teoretické opory pro navržený způsob práce (organizace výuky, zpracování pracovních listů apod.). K tomu existuje vhodná pedagogická literatura, doporučuji při obhajobě některé z těchto publikací jmenovat.

Druhá část diplomové práce je zpracována jako metodická příručka a slouží k prezentaci a procvičení příslušné látky v 10 tematických oblastech s určením pro žáky 3. až 5. třídy (ověřeno však pouze ve 3. ročníku). Je uveden návrh na realizaci 12 vyučovacích hodin formou příprav na výuku. Jednotlivá témata jsou podrobně rozpracována, což poskytuje dostatečnou oporu pro vedení výuky. Dle zadání jsou zpracovány k tématům pracovní listy a další materiály. Jednotně je dodržena struktura - časová dotace, cíl pomůcky, organizace. Na motivaci navazují různé formy prezentace látky, častá je práce s textem, rozhovory apod. Dále je činnost zaměřena na práci s pracovními listy (8 pracovních listů). Práce s pracovními listy je jistě efektivní, ovšem činnosti a úkoly pro žáky je třeba dobře uvážit a nejlépe i ověřit. Například v kapitole 5.10 je uvedeno, že žáci obdrží do dvojic text - to je text ze stran 23 až 24? Chybí odkaz. Dotaz na nejdelší řeku ČR je mimo téma.

Ověření navrženého postupu výuky a práce s pracovními listy je popsáno v kapitole 6. Za nedostatek považují, že není uvedeno, zda autorka pracovní listy podle zkušeností z praxe nějak upravovala. Prosim o vysvětlení při obhajobě. Některé vyplněné pracovní listy mohly být vloženy do přílohy. Realizovaná výuka mohla být také dokumentována několika fotografiemi z práce ve třídě, podobně jako tomu je na str. 70.

Další otázka k obhajobě: Chybí vysvětlení, zda je tato metodická příručka určena jen pro vlastní potřebu autorky nebo i pro širší použití. V tomto případě by bylo vhodné vymezit okruh škol.

Pokud jde o využití zdrojů, diplomantka uvádí v seznamu 57 položek včetně zdrojů z internetu. Dále je uveden seznam použitých obrázků, není však zřejmé, jak tyto obrázky byly použity.

K formální stránce diplomové práce nemám připomínky, diplomová práce splňuje požadované náležitosti, doporučuji přijmout ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 22. 4. 2015

PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.